Posudek na bakalářskou práci

☐ oponentský posudek

Jméno posuzovatele: Petr Telenský

Datum: 2.6. 2011

Autor: Jana Vítková

Název práce: Vnímání bolesti ve stáří

☐ Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza…)

Cílem práce bylo shrnout poznatky o změnách ve vnímání bolesti v souvislosti se stárnutím.

Struktura (členění) práce:

Práce má celkový rozsah 30 stran, z toho 20 stran je věnováno vlastnímu textu. Členěním práce odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?
Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Autorka čerpala z 69 prací, literární zdroje jsou dostatečné a jsou správně citovány

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Práce neobsahuje vlastní výsledky

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formální úroveň práce je dobrá, přesto jsem si povšiml několika gramatických chyb (např. slova vyplívá, Francouzska). Anglická verze abstraktu mi připadá jazykově trochu kostrbatá (nadužívání určitého členu the, v některých větách poněkud zvláštní slovosled upomínající na češtinu). Nedokonalá angličtina abstraktu je však u bakalářských prací spíše pravidlem.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Práce je kvalitní, splnila zadaný cíl a prokázala zaujetí autorky pro téma stejně jako schopnost samostatně čerpat z literárních pramenů.

Otázky a připomínky oponenta:

Autorka se na většině míst spokojuje s tvrzeními typu „starší lidé mají nižší práh bolestivosti“ apod., v práci tohoto typu mi však chybí kvantitativní údaje, které by uváděly velikost změny ve vnímání bolesti mezi věkovými skupinami. Při dostatečně velkém statistickém vzorku lze totiž prokázat rozdíl téměř vždy.
Na ojedinělých místech textu autorka opouští pevné ledy vědeckého slohu a pouští se do poněkud diskutabilních úvah, nebo uvádí údaje, které nejsou relevantní. Například na str. 11 píše:

„Homo sapiens stejně jako jiní živočichové je biologicky naprogramován tak, aby se stihl rozmnožit, vychovat a naučit své potomky vše, co k životu potřebují. Jestliže je tento úkol splněn, není z biologického hlediska již žádný důvod k udržování jeho života."

Tento vývod nereflektuje existenci řady biologických teorií stárnutí (z nichž některé jsou s výše uvedeným výrokem v rozporu) a některých evolučně-biologických konceptů jako např. inklusivní fitness.

Na straně 21 pak autorka dokládá zvyšování věku dožití v důsledku zlepšení zdravotní péče příkladem recentního rekordně dlouhověkého jedince, J. L. Calmentové. Obdobná „odlehlá pozorování" nemohou v žádném případě být relevantními doklady o populačním jevu. Vyšší výskyt rekordně dlouhověkých jedinců v posledních dvou desítkách let je dán jednak tím, že uznání podobných rekordů je vázáno na existenci rodných listů, druhak tím, že ve větší populaci se tyto extrémy vyskytují s větší pravděpodobností.

Na stejné straně autorka píše, že „počet lidí starších 65 let vzrostl od roku 1950 více než třikrát a to přibližně ze 4 % světové populace na téměř 7 % v roce 1995." Pokud měla autorka na mysli počet relativní, došlo by k méně než dvojnásobnému nárůstu, pokud měla na mysli počet absolutní, uvedená čísla by znamenala nárůst čtyřnásobný.

Dotazy:

1. Na str. 8 píšete, že „Vnímání bolesti začíná na receptorech bolesti, které se nazývají nociceptory (nocisenzory)." Může být bolestivý podnět způsoben podrážděním jiných receptorů než nociceptorů?

2. Na str. 9 je nejednoznačně vysvětleno působení opioidů na bolest inhibující dráhy. Můžete tento mechanismus objasnit?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

Podpis školitele/oponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz interní pravidla na http://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-studium
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na adresu: iva@natur.cuni.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu: Dr. Jan Moravec, Katedra fyziologie živočichů, Viničná 7, 128 44 Praha 2.